Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden SKRIVELSE 2019-02-19

Liberalerna
Moderaterna
Kristdemokraterna
Centerpartiet
Miljöpartiet

Övergreppsmottagning för barn under 13 år

När ett barn utsätts för sexuella övergrepp måste samhället snabbt ge barnet allt det stöd hen behöver. Hälso- och sjukvården behöver utveckla hjälpen till de barn som utsatts. Mottagningen för våldtagna på Södersjukhuset vänder sig till barn från 13 år, yngre barn som utsätts för sexuella övergrepp skulle gynnas av ett samlat ansvar från vårdens sida med ett tydligt barnperspektiv.

Omhändertagandet av flickor och pojkar under 13 års ålder sker, vid misstanke om sexuella övergrepp, på någon av regionens tre barnakutmottaningar, men troligen även vid närakuter och jourmottagningar då frågeställningen ofta inte är uppenbar vid den primära bedömningen. Till skillnad från andra sökorsaker på regionens akutmottagningar är frågeställningen sexuella övergrepp, med polisanmälan och spårsäkring, en sällan förekommande händelse. Detta medför att den som utför undersökningen i princip aldrig undersökt ett barn med frågeställningen om sexuellt övergrepp eller gjort en spårsäkring.

I en studie från 2017 (Rajan. G et al[1]) granskades förekomsten av diagnosen sexuella övergrepp i Region Stockholm åren 2013-2014. Förekomsten under dessa två år för åldersgruppen 0-12 år var för flickor 0.06% och för pojkar 0.02% (ungefär 120 barn/år). För gruppen 13-17 år var förekomsten 0.6% för flickor och 0.02% för pojkar (ungefär 250 barn/år).

Extrapolerat från Brottsförebyggande rådets sammanfattning för 2017[2] anmäls ca 300 sexuella övergrepp mot barn 0-12 år i Stockholms län per år. Vilket ger förekomsten 0,045%/år dvs dubbla förekomsten mot vad som registreras i sjukvården vid ovan nämnda studie. Detta kan bero på att vid sexuella övergrepp där det gått lång tid sedan övergreppet eller där det inte förekommit några fysiska handlingar, berörs inte vården vilket gör att fler fall kan ha uppmärksammats av andra instanser, utanför sjukvården, som tex socialtjänst eller polisen.

Det bör beaktas att endast ungefär 20% (enligt BRÅ) av sexuella övergrepp rapporteras. Siffrorna blir då ungefär 1000 barn/år 0-12 år, med en årlig incidens av 0,2%, i Region Stockholm.

Den styrande majoriteten anser att de barn som misstänks ha utsatts för sexuella övergrepp som söker sjukvård, men som inte ännu kommit i kontakt med ett Barnahus, ska undersökas av ett sammansatt team som har etablerade rutiner och specialistkunskap i området. En sammanhållen vårdkedja med bedömning, undersökning och uppföljning är viktigt för denna patientgrupp både vad gäller somatiskt vård men också med psykiatriskt stöd och traumabearbetning.

På Karolinska Sjukhuset har idag Barnskyddsteamet i uppdrag att stödja tre Barnahusverksamheter i regionen. Barnsskyddsteamets uppdrag är också att stödja rättsväsendet vad det gäller medicinska bedömningar och utlåtande samt stödja sjukvården vid misstankar runt barns som far illa. Utbildning,

[1] https://jech.bmj.com/content/71/6/592.long
[2] https://www.bra.se/download/18.10aae67f160e3eba62938177/1522141587204/Sammanfattning_anmalda_2017.pdf

utveckling och forskning ligger också inom uppdraget. I nuläget finns det en läkartjänst och tre sjuksköterskетjänster.

Vi föreslår en översyn av hur omhändertagandet av utsatta barn kan förbättras och hur Barnskyddsteamets uppdrag kan utvecklas för att inkludera att ta hand om de barn som misstänkts ha utsatts för sexuella övergrepp och våldtäkt i ett akut skede.